

РЕШЕНИЕ

№ 14172

гр. София, 21.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 41 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИЯ ЕМ. МАЛОСЕЛСКА

при участието на секретаря РАЛИЦА Г. НАКОВА
като разгледа докладваното от МАРИЯ ЕМ. МАЛОСЕЛСКА Гражданско дело № 20211110148171 по описа за 2021 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба, подадена от В. Х. Б., с която по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК срещу Г. С. И. е предявен иск с правно основание чл. 129, ал. 2 ТЗ за установяване съществуването на вземането, за което по ч.гр.д. № 58820/2019 г. е била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК, а именно сумата от 20 000 лева, представляваща продажна цена на дружествен дял от търговско дружество "Р.", съгласно договор за продажба на дружествени дялове от 22.05.2019 г., ведно със законната лихва от 14.10.2019 г. до окончателното плащане.

Ищецът твърди, че по силата на процесния договор ответникът му дължи сумата от 20 000 лева, представляваща продажната цена на дружествения дял от "Р.", който ищецът е прехвърлил на ответника. Поддържа, че вземането, произтичащо от процесния договор, не е погасено. В периода 22.05.2019 г. - м.10.2019 г. търговското дружество му е заплатило сума в размер на 20 000 лева, като същата обаче съставлявала плащане на задължение на дружеството по договор за правни услуги, сключен между ищеца и "Р. на 01.03.2017 г. Поддържа, че по този договор не е получил плащане на уговореното възнаграждение, във връзка с което управителят на дружеството Г. И. е издала нарочен документ. На следващо място твърди, че в периода 2015 г. - 22.05.2019 г., през който е бил съдружник в дружеството, не е получавал дивидент от печалбата, съразмерен на дела му в капитала. Ответницата е следвало да му предостави баланс към 31.05.2019 г. и да се уточни размерът на полагащия му се дивидент, след което същият да бъде изплатен. Това задължение не е било изпълнено, поради което и задължението на търговеца към ищеца не е било определено по размер. Счита обаче, че има вземане към дружеството в размер на сумата над 150 000 лева. В обобщение на изложените в исковата молба твърдения поддържа, че заплатената му от дружеството сума в размер на 20 000 лева е в изпълнение на задължения на самия търговец към него по договора за правни услуги и вземането му за дивидент, с оглед

което и вземането му по договора за продажба на дружествен дял, сключен с ответника, не е било погасено.

Ответникът е подал отговор, с който оспорва предявения иск като неоснователен. Поддържа, че задълженията по процесния договор са изплатени на ищеца по банков път, като от банкова сметка с титуляр "Р., в полза на ищеца е била преведена сума в общ размер на 20 000 лева, а в основанията за извършените плащания изрично е било посочено, че плащанията са по "договор за покупко-продажба на дружествени дялове от 22.05.2019 г.". В тази връзка се прилагат банкови извлечения от сметката на дружеството и 2 бр. вносни бележки. Отрича дружеството да има задължения към ищеца по договори за консултантски услуги и такива за дивидент, като в тази връзка с отговора се излагат подробни съображения. Ответникът сочи, че в периода 2017 г. - 2018 г. по сметка на ищеца са били преведени други суми в размер на 20 000 лева с основание договор от 01.03.2017 г., който според ответника е бил анулиран и между страните е бил подписан договор за заем от същата дата. Претендира разноски.

Въз основа на съвкупна преценка на доказателствата по делото и съобразявайки становищата на страните, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

От приетия като доказателство по делото договор за покупко-продажба на дружествени дялове от 22.05.2019 г. се установява, че В. Х. Б., в качеството си на продавач, е продал на Г. С. И., в качеството на купувач, собствения си един дружествен дял от капитала на търговско дружество „Р., с ЕИК ., за сумата от 20 000 лева. В чл. 2 от договора е посочено, че правото на собственост върху посочения дял преминава върху купувача с изплащане на продажната цена, а в чл. 3 е посочен начинът на плащане – 5000 лева в деня на сключване на договора, а останалата сума – в срок до четири месеца, на равни месечни плащания.

Приложен е договор за правни консултации и юридическо съдействие от 01.03.2017 г., сключен между ищеца и „Р. за срок от 18 месеца, видно от който ищецът, в качеството на изпълнител се задължил да предоставя правни услуги и консултации, касаещи търговската и друга дейност на дружеството чрез предоставяне на устни и писмени консултации и становища, изработване на договори, участие в преговори с търговски партньори, извършване на пълен прегледи актуализация на сключените от възложителя договори и цялата документация от правен характер с оглед точното им изпълнение и осигуряване защитата на интересите на възложителя срещу възнаграждение в размер на сумата от 20 000 лева за целия срок на договора. Уговорено е правните действия в полза на възложителя да бъдат предоставяни от изпълнителя само след писмена поръчка, подписана от представляващия дружеството и след надлежно упълномощаване, ако това е необходимо.

Представена е служебна бележка, издадена от „Р., подписана от управителя Г. И., съгласно която че за финансовите 2017 г. и 2018 г. дружеството не е изплащало възнаграждения и хонорари на ищеца.

По делото са представени платежни документи и банкови извлечения, както следва:

- Платежно нареждане и операционна бележка № 38/03.10.2019 г. с вносител Г. С. И. и получател В. Х. Б. с основание „по дог.от 22.05.2019 Розен Берг“ за сумата от **1000 лева**, внесена в брой на каса на Банка ДСК ЕАД;
- Извечение от банкова сметка с титуляр „Р. в Банка Д., видно от което на

22.05.2019 г. в полза на В. Х. Б. е преведена сума в размер на **5000 лева** с основание „по дог за покупко-продажба на дружествени дялове 22.05.2019“

- Извличение от банкова сметка с титуляр „Р. в Банка Д., видно от което на **30.05.2019 г.** в полза на В. Х. Б. е преведена сума в размер на **5000 лева** с основание „по дог за продажба на дялове от 22.05.2019“;
- Извличение от банкова сметка с титуляр „Р. в Банка Д., видно от което на **12.07.2019 г.** в полза на В. Х. Б. е преведена сума в размер на **3000 лева** с основание „по дог за пок.прод. на друж.дялове от 22.05.2019“;
- Извличение от банкова сметка с титуляр „Р. в Ю., видно от което на **30.08.2019 г.** в полза на В. Х. Б. е преведена сума в размер на **2000 лева** с основание „продажба на дружествени дялове по договор от 22.05.2019 г“;
- Извличение от банкова сметка с титуляр „Р. в Ю., видно от което на **03.09.2019 г.** в полза на В. Х. Б. е преведена сума в размер на **1000 лева** с основание „по дог.от 22.05.2019г.продажба на дружествени дялове“, а на **11.09.2019 г.** е преведена сума в размер на **1000 лева** с основание: „по дог.от 22.05.2019 г.;
- Извличение от банкова сметка с титуляр „Р. в Банка Д., видно от което на **10.09.2019 г.** в полза на В. Х. Б. е преведена сума в размер на **1000 лева** с основание „по дог от 22.05.2019 г. прод. на друж.дялове“;
- Извличение от банкова сметка с титуляр „Р. в Банка Д., видно от което на **07.10.2019 г.** в полза на В. Х. Б. е преведена сума в размер на **1000 лева** с основание „по дог от 22.05.2019 г. последна вноски“.
- Платежно нареждане и вносна бележка от 06.08.2019 г. до Обединена Българска банка АД с вносител Розен Берг Бг – Г. И. и получател В. Х. Б. за сумата от 1000 лева с основание на плащането „по дог. за пок.прод.на др.дялове 22.05.19 г.“/.

Като доказателство в настоящото производство е прието споразумение от 01.08.2018 г., подписано между страните, по силата на което последните се уговорили ищецът да прехвърли своя дружествен дял на ответницата. В същото е посочено, че ищецът не е вземал участие в дейността на дружеството, не е инвестирал средства и не е получавал дивиденди.

Приет е и договор за заем за послужване от 10.09.2014 г., по силата на който ответника е предоставил на ищеца сума в размер на 5600 евро срещу задължението на ищеца да върне същата до 10.06.2015 г. по банкова сметка, посочена в договора.

Представен е и договор за заем за послужване от 01.03.2017 г., с който „Резен Берг Бг“ ООД е предоставило на ищеца сумата от 20 000 лева, за която е предвидено да се преведе по банкова сметка на заемополучателя и следва да бъде върната в срок от две години от получаването.

Съгласно удостоверение, издадено от „Обединена българска банка“ АД, титуляр по договорна сметка с IBAN: . е адв. В. Х. Б..

Приета е призовка от 18.06.2020 г. до „Р. чрез процесуален представител – В. Х. Б. за открито съдебно заседание по т.д. № 2414/2019 г. на СГС, насрочено за 14.08.2020 г.

Установява се също така, че ищецът е бил пълномощник и процесуален представител на ответника по изпълнително дело № 20197810400862 по описа на ЧСИ Г. Дичев.

Представено е удостоверение от „Ю., от което се установява, че ищецът В. Х. Б. не е бил титуляр на сметка с IBAN: BG 35 BPBI 7940 10 80287002 за периода от 01.09.2019 г. до 30.09.2019 г.

Съгласно заповорно съобщение за налагане на обезпечителна мярка, с изх. № 17399/24.10.2019 г., върху банковите сметки на „Р., разкрити при „Б. до размера на сумата 66 465,78 лева.

Представени и приети по делото са два договора за правна защита и съдействие, съответно от 20.12.2019 г. и от 15.01.2020 г., по които клиент е „Р. а адвокат – В. Х. Б..

При така установената фактическа обстановка съдът достигна до следните правни изводи:

Изложените от ищеца фактически твърдения и формулираният петитум дават основание на съда да приеме, че е сезиран с установителен иск, предявен по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК, с правно основание чл. 129, ал. 2 ТЗ. По същия в тежест на ищеца е да докаже, че между страните е бил сключен процесния договор в изискуемата от закона форма, с оглед което за ответника е възникнало задължение да заплати цената на дружествения дял съгласно уговореното, както и че е настъпил падежът на това задължение. В тежест на ответника е да установи, че е погасила задължението си за заплащане на цената на дружествения дял на ищеца.

С оглед становищата на страните с доклада по делото, приет за окончателен в откритото съдебно заседание на 20.04.2023 г. съдът е обявил на страните, че безспорни и ненуждаещи се от доказване в производството са следните обстоятелства: че между страните на 22.05.2019 г. е бил сключен договор за продажба на дружествен дял на ищеца за сумата от 20 000 лева, която ответникът е поела задължения да заплати по следния начин: 5000 лева в деня на сключване на договора, а останалата сума – в срок до четири месеца, на равни месечни плащания.

От приложените по делото банкови извлечения и вносни бележки съдът приема за установено, че по банкови сметки с титуляр ищецът са преведени суми, както следва:

- По сметка с IBAN: . - сумата от 5000 лева на 22.05.2019 г., сумата от 5000 лева - на 30.05.2019 г., 3000 лева на 12.07.2019 г., сумата от 1000 лева на 06.08.2019 г.;
- По сметка с IBAN: BG57BPBI79401002913101 - сумата от 2000 лева – на 30.08.2019 г., сумата от 1000 лева – на 03.09.2019 г.; сумата от 1000 лева – на 11.09.2019 г.;
- По сметка с IBAN: BG 84STSA93000023713720 - сумата от 1000 лева на 03.10.2019 г. , сумата от 1000 лева - на 07.10.2019 г.

В изброените платежни документи е посочено основание за плащанията, като несъмнено е, че всички са направени във връзка със сключения между страните договор за продажба на дружествени дялове от 22.05.2019 г., а получател на плащанията е ищецът.

За пълнота и яснота на изложението съдът намира за необходимо да посочи, че основателно от страна на ищеца е оспорено плащането от 10.09.2019 г., доколкото сумата от 1000 лева е била наредена по банкова сметка, за която в производството е установено, че не е била на ищеца. Независимо от това обаче, ответницата е представила платежни документи, от съдържанието на които се установява, че по банкови сметки, по които титуляр е ищецът, в периода 22.05.2019 г. - 07.10.2019 г. са направени плащания в общ размер на сумата от 20 000 лева, какъвто е размера на задължението й съгласно процесния договор. Ищецът не оспорва, че суми в тези размери са постъпили по трите банкови сметки, на които той е титуляр. Оспорва се дали сумите по така извършените преводи са отишли в полза на ищеца, както и дали извършените плащания погасяват задължението на ответника по договора, респ.

допустимо ли е трето лице да изпълни чуждо задължение с оглед факта, че наредител на плащанията е търговското дружество „Р., а задължението по договора за заплащане на цената на дружествените дялове е на ответника.

В открито съдебно заседание, проведено на 20.04.2023 г., ищецът е навел доводи, че сумите по платежни нареждания от 22.05.2019 г., 30.05.2019 г. и 12.07.2019 г., както и от вносни бележки от 06.08.2019 г. – в общ размер на 17 000 лева, са постъпили по адвокатската му сметка, на различни правни основания. Обстоятелството, че титуляр на сметка с IBAN: . е адвокат В. Х. Б., както и че в издаденото от „Обединена Българска банка“ АД удостоверение е посочено, че банковата сметка е на юридическо, а не на физическото лице, съдът намира за ирелевантно по отношение на основания спорен въпрос в производството. Следва да се подчертае, че статутът на адвокат не придава на лицето, придобило същия и имащо право да упражнява адвокатска дейност, качество на юридическо лице, независимо от това какво е посочено в издаденото удостоверение. В конкретния случай направените плащания, макар и постъпили по сметка с титуляр адвокат Б., са такива в полза на ищеца. Дори да се приеме, че се касае за особената сметка по чл. 39 ЗАдв., то не е налице правно ограничение, което да не позволява на адвоката да извършва разпореждания със суми от сметката. Не са установени забрани за ищеца, макар и адвокат, да се ползва от получените суми, независимо дали същите са преведени по сметка, свързана с адвокатската му дейност, доколкото ясно са посочени основанията за плащанията. Настоящият съдебен състав не споделя доводите на ищеца, че физическото лице В. Х. Б. е различен правен субект от адвокат В. Х. Б., с оглед което и тези възражения не следва да бъдат по-подробно обсъждани.

Предвид установяването факта на извършените плащания на сума в размер на 20 000 лева и тяхното основание съдът следва да даде отговор на спорния между страните въпрос с плащанията, извършени от банкови сметки и със средства на търговското дружество „Росен Берг БГ“ ООД, надлежно ли е погасено задължението на купувача на дружествения дял на ищеца Г. С. И. – ответник по предявения иск за цената на същия.

Ищецът обосновава възраженията си, че с тези плащания и макар като основание на същите да е посочен процесният договор за покупко-продажба на дялове, задължението на ответника към него не следва да се счита погасено, доколкото счита, че има вземания към дружеството, произтичащи от различни правоотношения от разглежданото. В тази връзка се позовава на Решение № 223 от 1997 г. на ВКС, 5-членен с-в. Със същото е възприето, че при всички случаи, независимо дали третото лице *встъпва* в определено задължение /чл. 101 от ЗЗД/ или *замества* длъжника /чл. 102 от ЗЗД/ е необходима воля за това от страна на третото лице, за да се приеме, че прехвърлянето от него е за погасяване задължението на определен длъжник. Настоящия състав на първоинстанционния съд приема, че в посоченото решение е разгледана хипотезата на приемане на изпълнение, направено от длъжник за погасяване на задължение на друг длъжник при липса на съгласие за това / така Определение № 201 от 24.03.2011 г. на ВКС по т. д. № 800/2010 г., I т. о./. В случая дружеството няма качеството на длъжник по разглежданото правоотношение и по задължението за заплащане на цената на дружествения дял, за да се приеме, че се касае за хипотеза, идентична на разгледаната с решението, на което ищецът се позовава. Дружеството не е длъжник, който плащайки погасява задължението на друг длъжник /на ответника/. По конкретното правоотношение „Р. има качеството на трето лице, доколкото последното не е страна по договора, нито е длъжник встъпил в дълг или заместил длъжника със

съгласието на кредитора. С други думи съдът намира, че цитираната от ищеца съдебна практика се отнася за различна фактическа обстановка, респ. се явява неотнормисима и неприложима в случая.

В допълнение на изложеното и в отговор на заявленията от ищеца съображения, че вземането му не е било погасено, съдът акцентира, че последователно в теорията и в съдебната практика се застъпва становището, че задълженията могат да се изпълняват от трети лица, против волята на кредитора освен ако кредиторът има интерес изпълнението да бъде извършено лично. Когато се дължи заместима престация, т. е. задължението е такова, че може да бъде изпълнено от лице, различно от длъжника, и страните не са изключили изрично тази възможност, задължението може да бъде изпълнено и от друго лице. Когато задължението не е с оглед личността на длъжника, кредиторът не може да откаже да приеме извършеното от друго лице изпълнение. Длъжникът може да възложи на трето лице да извърши от негово име и за негова сметка дължимите действия, но и всяко трето лице може да изпълни задължението от свое име и по своя инициатива. За да има изпълнение от трето лице съгласно чл. 73 ЗЗД, е необходимо третото лице да е знаело, че изплаща чужд дълг. В този смисъл са решение № 773 от 15.07.2002 г. по гр. дело № 1534/2001 г., ВКС, V г. о., решение № 86-а от 1997 г. на ВКС, I г. о., решение № 1131 от 22.12.2006 г. по т. дело № 717/2006 г., ВКС, ТК, II т. о., решение № 194 от 08.02.1955 г. по гр. дело № 457/1955 г., ВС, IV г. о., решение № 223/1997 г. на ВКС, 5-членен състав и др., Определение № 201 от 24.03.2011 г. на ВКС по т. д. № 800/2010 г., I т. о., ТК, Определение № 711 от 17.11.2010 г. на ВКС по т. д. № 307/2010 г., II т. о., ТК и др.

В аспекта на изложеното следва да се заключи, че необходимо е единствено знание у третото лице за извършване на плащането и че със същото се погасява чужд дълг. Различни са хипотезите при изпълнение на чужд дълг, в зависимост от това дали лицето, което е изпълнило чуждо задължение е имало правен интерес да изпълни или не, като разликата се състои в това, че при наличие на правен интерес, платилият задължението разполага с регресен иск по чл. 74 от ЗЗД, а при липса на такъв – по реда на неоснователното обогатяване, като това са отношения между лицето, което е платило и задълженото лице, т.е. същите не касаят удовлетворения кредитор. В случая наличието, респ. липсата на правен интерес у търговското дружество не следва да се обсъжда, доколкото основанията на дружеството за изпълнение не са предмет на настоящия спор.

По отношение на останалите приети в производството писмени доказателства /в това число договори за правни консултации, за правна защита и съдействие, извлечения за счетоводен баланс, служебна бележка, призовка до „Р., запорно съобщение, справка от ЧСИ, договори за заем за послужване/ съдът приема, че са неотнормисими към предмета на настоящия спор. Въз основа на същите не биха могли да се направят релевантни за конкретното спорно правоотношение правни изводи, с оглед което и съдът не следва да ги анализира, нито дължи произнасяне по доводите на страните какви вземания, произтичащи от различни правоотношения, които не са предмет на настоящия спор, има всяка от тях срещу насрещната страна.

Предвид изложеното, съдът намира, че вземането на кредитора /ищец по иска/ е погасено чрез плащане преди образуване на делото, съответно предявеният иск, като неоснователен, следва да бъде отхвърлен.

По разноските:

При този изход от спора право на разноски има само ответникът на основание

чл. 78, ал. 3 ГПК. Претендират се разноси в размер на 2200 лева за заплатено адвокатско възнаграждение. Релевирано е възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което възражение съдът намира за неоснователно, тъй като размерът на адвокатското възнаграждение е определен в минимален размер съгласно чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в действащата към момента на сключване на договора редакция.

Разноски следва да се присъдят и за воденото пред Софийски градски съд ч. гр. д. № 743/2022 г., на основание чл. 81 от ГПК, тъй като настоящият съд се произнася с краен акт по същество, съответно дължи произнасяне относно разноските и в производството пред СГС. Ответникът е представила доказателства за извършени разходи в това производство в размер на сумата 850 лева, с оглед което и същите следва да ѝ се присъдят.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от В. Х. Б., ЕГН *****, с адрес гр. София, . против Г. С. И., ЕГН *****, с адрес гр. София, ., иск с правно основание чл. 129, ал. 2 ТЗ за признаване съществуването на вземане в размер на сумата от **20 000 лева**, представляваща продажна цена на 1 дружествен дял от „Р. по договор за продажба на дружествени дялове от 22.05.2019 г., за което е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 58820/2019 г. по описа на СРС, I Гражданско отделение, 41 състав.

ОСЪЖДА В. Х. Б., ЕГН *****, с адрес гр. София, . да заплати на основание чл. 78, ал. 3 ГПК на Г. С. И., ЕГН *****, с адрес гр. София, . сумата от **2200 лева**, представляваща разноски за настоящото производство, както и сумата от **850 лева**, представляваща разноски за производството по ч.гр.д. № 743/2022 г. по описа на СГС, IV-Б състав.

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба, подадена до Софийски градски съд чрез Софийски районен съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____